

Uppland/Västmanland, vecka 17, 2015:

Fina höstveten och varierande kväveupptag

Generellt ser höstvetet i området mycket bra ut och kväveinnehållet i grödan ligger ganska högt jämfört med samma tid föregående år. Det är dock stor variation mellan olika fält och platser. På vissa fält har tillväxten inte satt fart än, medan andra fält redan är i DC30. Skillnaden mellan nollrutor och fält är liten på de flesta platser och i genomsnitt är kväveupptaget 5 kg/ha högre i fälten än i nollrutorna.

Årets mätningar

I år har vi lagt ut 14 nollrutor (ogödslade rutor) i höstvetefält hos nio lantbrukare i Uppland och Västmanland (Bild 4). Vi mäter kväveupptaget i nollrutan och i omkringliggande fält en gång i veckan med en handburen N-sensor. På så sätt kan vi följa markens kväveleverans och räkna ut hur mycket av gödselkvävet som tagits upp av grödan. Årets första mätning gjordes 20-21 april 2015.

Yara gör också mätningar och skickar ut nyhetsbrev från kväveförsöken i höstvete, varav tre finns i Uppland/Västmanland (Västerås, Grillby, Hallstahammar).

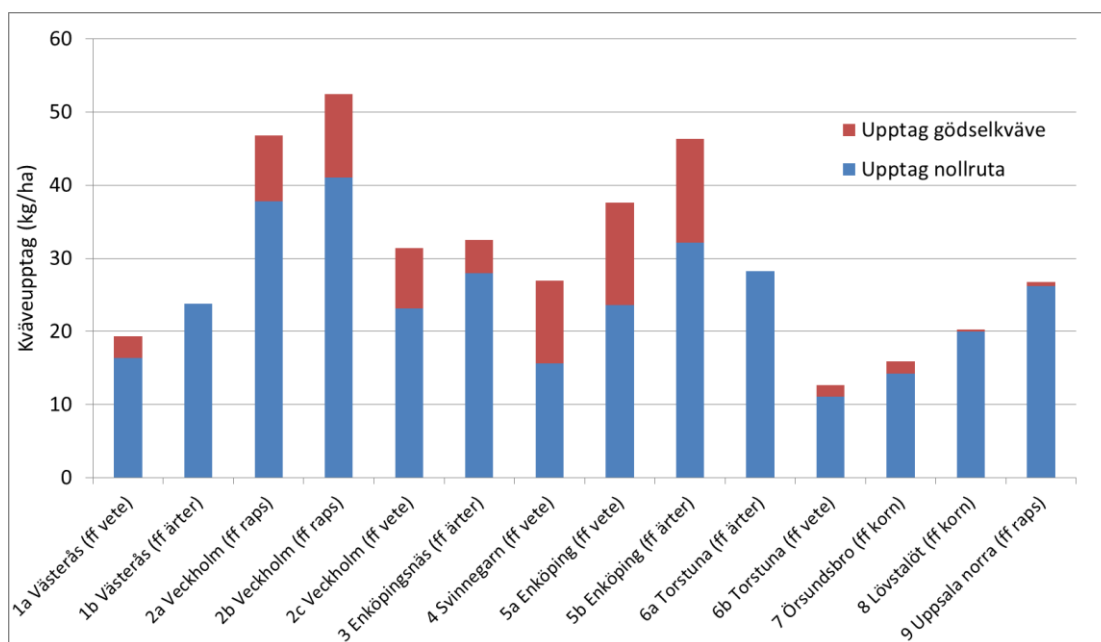

Bild 1. Kväveupptag i nollrutor och i fält den 20-21 april 2015

Varierande sorter och förfrukter

Vi har valt fält med varierande höstvetesorter (Olivin, Julius, Brons och Norin) och olika förfrukter (ärtor, raps, vete och korn). Vi har på några ställen lagt flera rutor på samma gård, men med olika förfrukter. Vi har även lagt två nollrutor på samma fält (2a Veckholm och 2b Veckholm). Jordarten inom det fältet varierar, och normalskörden skiljer sig oftast ganska mycket mellan de olika platserna, så där kan vi följa inomfältsvariationen.

Vi räknade även skottantalet på alla fält, för att ge en bild av hur bestånden ser ut nu på våren. Skottantalet varierade mellan 410 och 1300 skott per m² på de olika fälten. Vissa fält är alltså kraftigt bestockade, medan andra fortfarande är i bestockningsstadiet (Tabell 2, Bild 2, 3).

Lägre kväveupptag med stråsäd som förfrukt

Nu när förstagivan av kväve är lagd så kan vi följa upptaget i nollrutorna för att kunna anpassa resterande giva efter årets mineralisering. Kväveupptaget i nollrutorna varierade mellan 12-41 kg/ha, och det finns en tendens att det är lägre upptag i de fält som haft stråsäd som förfrukt (Bild 1, Tabell 2). Generellt är upptaget i nivå med, eller något högre än vid motsvarande tidpunkt under tidigare år (Tabell 1).

Marktemperaturen låg på 7-11 grader på 10-15 cm djup, vilket indikerar att mineraliseringen kan komma igång om det varma vädret håller i sig. För att få ordentlig fart på mineraliseringen bör marktemperaturen vara minst 10 grader.

I gödslade delar av fälten låg kväveupptaget på 13-52 kg/ha. Upptaget av gödselkväve (alltså skillnaden mellan upptag i fält och nollruta) varierade mellan 0-14 kg/ha. Här beror skillnaderna framför allt på hur mycket tillväxten på fälten har kommit igång. Det mest intensiva kväveupptaget börjar inte förrän efter DC30.

Nästa mätning

Nästa mätning planeras måndag den 27 april. I nästa brev kommer även mer uppgifter om gödslingen på varje fält.

Katarina Börling och Ulrika Listh, regionkontoret i Uppsala

Tabell 1. Kväueupptag vid första mätningen under 2012-2015.

År	Datum	Utv-stadium (DC)	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
2012*	25 april	22-24	28	33
2013	6 maj	20-23	9	10
2014	14 april	21-23	15	18
	28 april	22-25	20	42
2015	20-21 april	20-30	25	30

*Kalibreringen av 2012 års värden jämfört med övriga år är något osäker, siffrorna ska troligtvis vara något lägre.

Tabell 2. Grunduppgifter och kväueupptag på de olika platserna

Plats	Jordart	Sort	Förfrukt	Antal skott per m ²	Utv.-stadium (DC)	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
1a Västerås	Mellanlera	Olivin	Höstvete	733	23	16	19
1b Västerås	Mellanlera	Olivin	Ärter	806	22	24	24
2a Veckholm	Mellanlera	Julius	Höstraps	1300	30	38	47
2b Veckholm	Lerig mjäla	Julius	Höstraps	1270	25	41	52
2c Veckholm	Mellanlera	Julius	Höstvete	830	23	23	31
3 Enköpingsnäs	Mellanlera	Brons	Ärter	1330	25	28	32
4 Svinnegarn	Mellanlera	Julius	Höstvete	1040	24	16	27
5a Enköping	Styv lera	Norin	Höstvete	650	30	24	36
5b Enköping	Styv lera	Norin	Ärter	780	22	32	46
6a Torstuna	Mellanlera	Julius	Ärter	1030	22	28	28
6b Torstuna	Mellanlera	Julius	Höstvete	550	23	11	13
7 Örsundsbro	Mellanlera	Julius	Malkorn	480	21	14	16
8 Lövstalöt	Sandig lättlera	Norin	Korn	410	20	20	20
9 Uppsala	Mellanlera	Julius	Vårraps	900	23	26	27
Medel				870	24	25	30

Bild 2. Det är stora skillnader mellan olika platser inom området. I fält 2a Veckholm är höstvetet mycket kraftigt bestockat (DC30). Kväveupptaget var 38 kg/ha i nollrutan och 47 kg/ha i fältet.

Bild 3. I fält 8 Lövstalöt har tillväxten inte kommit lika långt (DC 20). Kväveupptaget var 20 kg N/ha.

Bild 4. Karta över placeringen av årets nollrutor.